

ВСТУП

1. Українська мова.

2. Анотація навчальної дисципліни.

Програму з української мови на 2017–2018 навчальний рік (її зміст, структуру та логіку) для слухачів вечірньої та суботньої форм навчання підготовчого відділення розроблено з урахуванням вимог чинної програми з дисципліни «Українська мова» для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

2.1. Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі спеціальності. Навчальна дисципліна «Українська мова» є обов'язковою дисципліною при вступі до Оптико-механічного коледжу та коледжу Геологорозвідувальних технологій.

2.2. Предметом навчальної дисципліни є опрацювання слухачами програми курсу «Українська мова».

3. Тип. Дисципліна «Українська мова» є нормативним курсом для слухачів підготовчого відділення, викладається упродовж **I та II семестру** в обсязі **164 акад. год.**, з них теоретичних – 84 год., контрольні роботи (тести) – 4 год., підсумкова атестація (іспит) – 2 год, самостійна робота – 74 год. Формою підсумкового контролю є підсумкове тестування.

4. Термін вивчення дисципліни – 9 місяців.

5. Мета і завдання навчальної дисципліни:

- систематизація знань з української мови;
- ліквідація прогалин шкільної освіти, що можуть мати місце за рахунок варіативності програм з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів;
- підготовка слухачів до складання вступного тестування з української мови шляхом проміжного та підсумкового тестувань, що розроблені за зразком вступного випробування з української мови.

Після завершення навчання випускники підготовчого відділення повинні знати:

- основні правила вживання звуків у різних позиціях слів;
- чергування голосних і приголосних звуків;
- зміни в групах приголосних;
- правила вживання великої літери, м'якого знака і апострофа;
- написання частин мови, складних слів;
- правила утворення і написання граматичних форм різних частин мови;
- види речень;
- способи ускладнення речень;
- типи зв'язків у реченнях;
- вживання сполучників і розділових знаків у різних видах речень тощо;
- основні мовні поняття та терміни;

вміти:

- грамотно писати слова з різними орфограмам;
- зіставляти звучання і написання слів;
- передавати на письмі звуки і звукосполучення;
- записувати складні, складноскорочені слова і аббревіатури, власні назви;
- робити перенос слів;
- правильно вживати відмінкові закінчення, а також закінчення різних форм дієслова;
- грамотно писати прислівники і займенники;
- визначати головні і другорядні члени речення, однорідні члени речення і узагальнювальні слова при них, зв'язки сурядності і підрядності, вставні і вставлені конструкції, уточнювальні члени речення, пряму і непряму мову;
- правильно вживати розділові знаки.

7. Попередні вимоги – базова загальна середня освіта, навчання в 9 класі.

8. Методи викладання - репродуктивний, проблемно-орієнтаційний.

9. Методи оцінювання - поточне опитування, проміжні та підсумковий тести.

10. Мова викладання - українська.

11. Система оцінювання знань слухачів підготовчого відділення у 2017/2018 навчальному році.

Контрольні роботи та підсумкова атестація з української мови складається з диктанту і тестових завдань.

Диктант містить 80-100 слів, оцінюється від 0 до 5 балів.

Час проведення підсумкової атестації - **120 хвилин.**

№ п/п	тип завдань	номери завдань у тесті	кількість завдань цього типу	оцінка за правильну відповідь, число балів	максимальна оцінка за даний тип завдань
1	З вибором однієї правильної відповіді	1–6	6	0,5	3
2	На встановлення відповідностей	7–8	2	0,5 – одна правильна відповідь 1 – дві правильні відповіді 1,5 – три правильні відповіді 2 – чотири правильні відповіді	4
3	Диктант			0–5	5
усього 12 тестових балів					

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 1

Тема 1. Фонетика..... (2 год.)

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт.

Тема 2. Фонетика..... (2 год.)

Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, і, щ*. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків.

Тема 3. Фонетика..... (2 год.)

Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування *у-в, і-й*.

Тема 4. Лексикологія..... (2 год.)

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці.

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.

Тема 5. Фразеологія ..... (2 год.)

Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Тема 6. Будова слова..... (2 год.)

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна.

Тема 7. Словотвір..... (2 год.)

Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [o], [e] у складних словах.

Тема 8. Орфографія..... (2 год.)

Орфографія. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні в коренях слів. Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків

Тема 9. Орфографія..... (2 год.)

Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі.

Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Основні правила переносу слів з рядка в рядок.

Тема 10. Орфографія..... (2 год.)

Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Тема 11. Орфографія. Правопис слів іншомовного походження ..... (2 год.)

Тема 12. Морфологія..... (2 год.)

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.

Іменник як частина мови. Рід іменників. чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм.

Тема 13. Морфологія. Іменник..... (2 год.)

Букви *-а(-я)*, *-у(-ю)* в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

Тема 14. Морфологія. Прикметник ..... (2 год.)

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми).

Тема 15. Морфологія. Прикметник ..... (2 год.)

Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Тема 16. Морфологія. Числівник..... (2 год.)

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені.

Тема 17. Морфологія. Числівник..... (2 год.)

Типи відмінювання кількісних числівників: один, одна; два, три, чотири; від п'яти до двадцяти, тридцять, п'ятдесят, вісімдесят; сорок, дев'яносто, сто; двісті - дев'ятсот; нуль, тисяча, мільйон, мільярд; збірні; дробові. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.

Тема 18. Морфологія. Займенник ..... (2 год.)

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Тема 19. Морфологія. Дієслово ..... (2 год.)

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів.

Тема 20. Морфологія. Дієслово ..... (2 год.)

Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного 4 способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Тема 21. Морфологія. Дієслово ..... (2 год.)

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Тема 22. Морфологія. Прислівник ..... (2 год.)

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів.

Тема 23. Морфологія. Прислівник ..... (2 год.)

Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і через дефіс.

Тема 24. Морфологія. Службові частини мови..... (2 год.)

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи

сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).

Тема 25. Морфологія. Службові частини мови..... (2 год.)

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.

Тема 26. Морфологія. Службові частини мови..... (2 год.)

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова.

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 2

Тема 27. Синтаксис ..... (2 год.)

Синтаксис як розділ мовознавства, що вивчає будову словосполучення і речення. Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Тема 28. Речення..... (2 год.)

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Тема 29. Синтаксис. Просте двоскладне речення ..... (2 год.)

Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.

Тема 30. Синтаксис ..... (2 год.)

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

Тема 31. Синтаксис. Односкладні речення ..... (2 год.)

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом

формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

Тема 32. Синтаксис. Речення з однорідними членами ..... (2 год.)

Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення.

Тема 33. Синтаксис. Речення з відокремленими членами..... (2 год.)

Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в реченні з однорідними членами.

Тема 34. Синтаксис. Складне речення..... (2 год.)

Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Тема 35. Синтаксис. Складносурядне речення..... (2 год.)

Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Тема 36. Синтаксис. Складнопідрядне речення ..... (2 год.)

Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення.

Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові).

Тема 37. Синтаксис. Складнопідрядні речення..... (2 год.)

Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю. Розділові знаки в складнопідрядному реченні.

Тема 38. Синтаксис. Безсполучникове складне речення ..... (2 год.)

Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Тема 39. Синтаксис. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку ..... (2 год.)

Тема 40. Способи відтворення чужого мовлення ..... (2 год.)

Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Тема 41. Стилїстика ..... (2 год.)

Стилї мовлення, їх основні ознаки, функції. Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності. Тема й основна думка висловлювання. Текст. Основні ознаки тексту. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ, КОНТРОЛЬНИХ, КОНСУЛЬТАЦІЙ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СЛУХАЧІВ

№ п/п	Тема заняття	Кількість годин		
		теоретичні	контрольна, підсумкова атестація	СРС
ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 1				
1	Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінки й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт.	2		2
2	Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв <i>я, ю, є, і, щ</i> . Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків.	2		
3	Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> .	2		2
4	Лексикологія як учення про слово. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика.	2		2
5	Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.	2		2
6	Будова слова. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна.	2		2
7	Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Складні слова. Способи їх	2		2

	творення. Сполучні голосні [o], [e] у складних словах.			
8	Орфографія. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні в коренях слів. Сполучення <i>йо,ьо</i> . Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків.	2		2
9	Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Основні правила переносу слів з рядка в рядок.	2		2
10	Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів.	2		2
11	Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>нн</i> у прикметниках і діеприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови.	2		
12	Контрольна робота №1.		2	
ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 2				
13	Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови. Іменники власні та загальні, назви істот і неістот. Рід іменників. Число. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм.	2		2
14	Букви <i>-а(-я), -у(-ю)</i> в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.	2		2
15	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Ступені порівняння якісних прикметників.	2		2
16	Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).	2		

17	Числівник як частина мови. Розряди числівників за значенням. Групи числівників за будовою: прості, складні й складені.	2		2
18	Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання.	2		2
19	Займенник як частина мови. Розряди займенників за значенням. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.	2		2
20	Дієслово як частина мови. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i> , <i>-то</i>). Безособові дієслова. Види дієслів. Творення видових форм. Часи дієслова. Способи дієслова.	2		2
21	Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.	2		2
22	Дієприкметник як особлива форма дієслова. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприслівник як особлива форма дієслова. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.	2		2
23	Прислівник як частина мови. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів.	2		2
24	Правопис прислівників на <i>-о</i> , <i>-е</i> , утворених від прикметників і дієприкметників. Написання прислівників разом і через дефіс.	2		2
25	Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням. Групи прийменників за будовою. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні,	2		2

	повторювані) та за будовою (прості, складні, складені).			
26	Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні.	2		2
27	Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова.	2		2
28	Синтаксис як розділ мовознавства. Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.	2		2
29	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання; за емоційним забарвленням; за будовою; за складом граматичної основи; за наявністю чи відсутністю другорядних членів; за наявністю необхідних членів речення; за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).	2		2
30	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження.	2		2
31	Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).	2		2

32	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена. Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.	2		2
33	Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення.	2		2
34	Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в реченні з однорідними членами.	2		2
35	Контрольна робота №2.		2	
ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 3				
36	Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.	2		2
37	Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні.	2		
38	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні.	2		2
39	Складнопідрядні речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами. Розділові знаки в складнопідрядному реченні.	2		2
40	Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами - реченнями: 1) з однорідними частинами - реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною). Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	2		2

41	Синтаксис. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.	2		2
42	Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.	2		2
43	Стилі мовлення, їх основні ознаки, функції. Загальне уявлення про спілкування й мовлення; види мовленнєвої діяльності. Тема й основна думка висловлювання. Текст. Основні ознаки тексту. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Класифікація текстів. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення.	2		2
44	Підсумкова атестація.		2	
45	Консультація після підсумкової атестації.	2		
	Всього	84	6	74

Загальний обсяг *164 год.*, у тому числі:

Теоретичних – *84 год.*,

Контрольних – *4 год.*,

Підсумкова атестація – *2 год.*,

Самостійна робота слухачів – *74 год.*

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 2

Заняття 1. Фонетика. Орфоепія.(2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 4]

Заняття 2. Фонетика. Орфоепія.(2 год.)

Заняття 3. Фонетика. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Фонетичний запис слів.

Література: основна: [2; 3; 4]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 4. Лексикологія. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 3]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 5. Фразеологія. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 6. Будова слова. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття7. Словотвір. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 8. Орфографія. Правила вживання м'якого знака і апострофа. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 9. Орфографія. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 10. Орфографія. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [8]

Заняття 11. Орфографія. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 12. Контрольна робота 1. (2 год.)

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 2

Заняття 13. Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови.

Іменник. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 6; 7]

Заняття 14. Морфологія. Відмінювання іменників. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 15. Морфологія. Прикметник. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 16. Морфологія. Ступені порівняння прикметників. (2 год.)

Заняття 17. Морфологія. Числівник як частина мови. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 18. Морфологія. Відмінювання числівників. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 19. Морфологія. Займенник. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 20. Морфологія. Дієслово. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 21. Морфологія. Словозміна дієслів. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [6; 7; 8]

Заняття 22. Морфологія. Дієприкменник. Дієприслівник. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [6; 7; 8]

Заняття 23. Морфологія. Прислівник. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 24. Морфологія. Правопис прислівників. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 25. Морфологія. Службові частини мови. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 26. Морфологія. Частка. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 27. Морфологія. Вигук. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [6; 7; 8]

Заняття 28. Синтаксис. Словосполучення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 29. Синтаксис. Речення як основна синтаксична одиниця. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 7]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 30. Синтаксис. Головні члени двоскладного речення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [6; 7; 8]

Заняття 31. Синтаксис. Другорядні члени речення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 32. Синтаксис. Односкладне речення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 33. Синтаксис. Узагальнювальні слова. Звертання. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 34. Синтаксис. Відокремлені члени речення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 35. Контрольна робота 2. (2 год.)

ТЕМАТИЧНИЙ РОЗДІЛ 3

Заняття 36. Синтаксис. Складне речення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 37. Синтаксис. Складносурядне речення. (2 год.)

Заняття 38. Синтаксис. Складнопідрядне речення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 3; 6; 7]

Заняття 39. Синтаксис. Складнопідрядне речення з кількома підрядними. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Заняття 40. Синтаксис. Безполучникове складне речення. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 41. Синтаксис. Складні речення з різними видами зв'язку. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 5; 7]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 42. Пряма й непряма мова. (2 год.)

Завдання для самостійної роботи (2 год.)

Вправи на закріплення матеріалу.

Література: основна: [1; 2; 3; 6; 7]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 43. Стилїстика. (2 год.)

Вправи на закрїплення матерїалу.

Завдання для самостїйної роботи (2 год.)

Лїтература: основна: [1; 2; 3; 5; 7]

Додаткова: [7; 8]

Заняття 44. Підсумкова атестація. (2 год.)

Заняття 45. Консультация. (2 год.)

ПРИКЛАД ТЕСТУ з курсу «УКРАЇНСЬКА МОВА»

Тестові завдання

1. Спільнокореневим до слова «око» є **0,56**
А покотом В окраєць
Б окостенілий Г заочний
2. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка **0,56**
А зв..язок, ател..є, від..їхати
Б зап..ястя, грав..юра, в..юн
В пір..їна, хлоп..я, черв..як
Г дит..ясла, м..який, цв..ях
3. За алфавітом записано слова в рядку **0,56**
А замисел, заметений, занести, запросити
Б контора, концерт, копіювати, копанка
В летіти, літати, люстерко, лютневий
Г мантія, марш, маска, майстерня
4. Усі слова написано правильно в рядку **0,56**
А птаство, брацтво, молодецтво
Б чешський, казахський, ткацький
В козацтво, багатство, убоцтво
Г ризький, тюркський, чувашський
5. Помилку в утворенні імені по батькові допущено в рядку **0,56**
А Григорійовий, Григорівна
Б Сергійович, Сергіївна
В Юрійович, Юрїївна
Г Лукович, Луківна
6. М'який знак на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка **0,56**
А кур..йоз, чіткіст.., ател..є
Б дивуєт..ся, мен..ше, т..мянний
В камін..чик, сучасніст.., кол..є
Г дон..чин, нян..чити, скрин..ці

Характеристика слів	Приклади
1 у слові на один звук більше, ніж букв	А лялька
2 у слові на один звук менше, ніж букв	Б їжак
3 у слові однакова кількість звуків та букв	В дзьобик
4 у слові на два звуки менше, ніж букв	Г щавель
	Д ящірка

8. З'ясуйте, якою частиною мови є виділені слова в реченні

(цифра позначає наступне слово).

26

(1) *Тепер* я (2) *можу* спокійно спати, (3) *твої* міцні стіни стануть (4) *між* мною і цілим світом.

- А** дієслово
- Б** займенник
- В** прислівник
- Г** прикметник
- Д** прийменник

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Основна:

1. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні;
2. Ін-т української мови. - К.: Наукова думка, 2007.
3. Ющук І.П. Українська мова. -К.: Либідь, 2003.
4. Ющук І.П. Українська мова. Вправи. - К.: Либідь, 2009
5. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису. - К.: Либідь, 2008
6. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. - К.: Освіта, 2003.

Додаткова:

7. Гнатюк Л.П., Бас-Кононенко О.В. Українська мова. - Вид. 4-те, випр. і доповн. - К.: Знання-Прес, 2006.
8. Коваленко Л.Т., Авраменко О.М. Українська мова та література. Збірник тестових завдань. - К.: Грамота, 2007.
9. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів. - К.: Вища школа, 2003.
10. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. - К.: Либідь, 2001.
11. Сучасна українська мова / За ред. О.Пономарева. - К.: Либідь, 2001.
12. Українська мова. Тести. 5-12 класи: Посібник / За ред. Н.В.Гуйванюк. - К.: Видавничий центр «Академія», 2006.
13. Українська мова. Енциклопедія. - К.: Укр. енциклопедія ім. М.П.Бажана, 2004.